

SỞ GD&ĐT YÊN BÁI
(ĐỀ THỬ NGHIỆM CHÍNH THỨC)

(Đề thi có 02 trang)

KỲ THI THỬ TỐT NGHIỆP THPT
NĂM 2025

MÔN: NGỮ VĂN

Thời gian làm bài: 120 phút.

Ngày thi: 25/11/2024

(không kể thời gian phát đề)

I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc văn bản:

TIỆC XÒE VUI NHẤT

(Trích)

Hà Thị E là con gái trưởng bản Hà Văn Nỏ. Hiếm có người xinh đẹp như E. Lưng như lưng kiến vàng, mắt long lanh như sao Khun Lú - Nàng Ủa ⁽¹⁾, tiếng nói của nàng dịu dàng. Khi nàng cười, tiếng cười trong vắt và vô tư lự. E xinh đẹp đã đành nhưng đức hạnh của nàng cũng ít có người bì kịp. Nàng là niềm tự hào của người Hua Tát. Cả bản mong nàng tìm được người chồng xứng đáng, trưởng bản Hà Văn Nỏ cũng muốn thế, các cô gái trong bản cũng muốn thế.

(Lược một đoạn: Mọi người bàn việc chọn chồng cho nàng E. Các cô gái quyết định sẽ làm một cuộc thi tài để chọn người nào có đức tính quý nhất mà khó kiếm nhất làm chồng của E).

Một bữa kia có một chàng trai dấn vẻ hùng dũng đến nói với trưởng bản và các cô gái:

- Dũng cảm là đức tính quý nhất và khó kiếm nhất. Tôi là người có đức tính ấy!

- Cứ chứng minh xem! - Trưởng bản trả lời.

Chàng trai đi vào rừng. Đến chiều chàng vác về một con lợn lòi bị chàng bắn chết. Con lợn lòi đến hơn tạ thịt, lông cứng tua tủa như lông nhím, chết rồi mà hai con mắt đỏ lừ của nó vẫn ngầu sục máu. Chàng vứt con lợn xuống sàn, mắt chàng long lanh sáng, người chàng như có hào quang. Mọi người đều khen ngợi chàng.

Trưởng bản hỏi con gái:

- Con xem, chàng trai thực là dũng cảm. Chàng ấy đã chứng minh đức tính dũng cảm của mình...

E mỉm cười, trái tim nàng rung động khi nhìn thấy đôi mắt dũng cảm của người cầu hôn. Đôi mắt ấy có ánh lửa. Nhưng vốn thông minh, E biết, những người dũng cảm sẽ mãi mê với sự nghiệp của mình.

E trả lời:

- Đúng thế, thưa cha! Chàng trai đã chứng minh đức tính dũng cảm của mình... đức tính thật đáng quý... Nhưng thưa cha, đức tính ấy đáng quý nhưng chắc không khó kiếm vì mới từ sáng đến chiều chàng đã chứng minh được nó.

Các cô gái gật gù. Người ta đồng ý với lời E nói. Con lợn được mổ thịt. Cả bản xòe suốt đêm để mừng đức tính dũng cảm, đức tính đáng quý nhưng không khó kiếm. Nhiều người con trai chân chính ở rừng có đức tính này...

(Lược một đoạn: Một lần khác, có một chàng trai trông thông minh, sáng sủa đến cầu hôn nàng E nhưng nàng từ chối vì đức tính khôn ngoan đáng quý nhưng không khó kiếm. Một lần khác nữa, có một chàng trai giàu có đến nhưng cũng không được nàng E chấp nhận vì nàng cho rằng giàu có không phải là đức tính).

Cuối cùng có một chàng trai trong bản Hua Tát tìm đến gặp trưởng bản và các cô gái. Đây là Hắc, chàng trai mồ côi, người thợ săn xuất sắc nhất bản. Hắc nói với mọi người:

- Trung thực là đức tính đáng quý và khó kiếm nhất!

- Cứ chứng minh xem! - Mọi người bảo chàng.

Hắc trả lời:

- Trung thực không phải cái vòng bạc ở cổ đưa ra cho mọi người trông thấy, sờ tay vào nó.

Mọi người xôn xao, các bô lão bàn tán. Trưởng bản tức giận, mặt ông đỏ bừng như lửa:
 - Phải chứng minh! - Trưởng bản hét lên, ông đã nhìn thấy đôi mắt trù mền của E nhìn Hặc.
 - Ai tin mày! Ai bảo mày có đức tính trung thực? - Trưởng bản hỏi.
 - Then biết! - Hặc trả lời.
 - Cả con cũng biết! - E nói nghiêm trang.
 - Điên rồi! - Trưởng bản gầm lên. Ông nhìn sang các bô lão cầu cứu. Ông biết, người già bao giờ cũng tìm ra được lối thoát đơn giản cho mọi rắc rối trên đời.
 - Hãy cầu Then đi! - Một vị bô lão bảo Hặc. - Trời đang hạn hán, tất cả mớ nước⁽²⁾ đều đã cạn khô. Nếu con trung thực, con hãy cầu Then mưa xuống!
 Trưa hôm sau, dân bản Hua Tát lập đàn cầu đảo, không khí oi nồng ngột ngạt. Hặc bước lên đàn, chàng ngược đôi mắt trang nghiêm nhìn trời. Chàng nói:
 - Con sống trung thực, đâu biết trung thực bao giờ cũng chịu đau khổ thiệt thòi. Tuy nhiên, nếu lòng trung thực chuộc được tội lỗi và mang tình yêu đến được cho thế gian này, xin trời mưa xuống...
 Trời cao tĩnh lặng. Bỗng nhiên từ đâu đó xa xôi có một cơn gió mơ hồ thổi về. Tất cả ngọn cây trên rừng xào xạc. Mặt đất bắt đầu xuất hiện những cơn lốc nhỏ.
 Buổi chiều, bầu trời đầy mây vẩn vù và khi đêm xuống thì mưa như trút.
 Lần ấy, người ta đã xoè suốt một tuần trăng để mừng đám cưới của Hặc với con gái trưởng bản.
 Đây là tiệc xoè vui nhất ở bản Hua Tát. Cả bản đều say khướt. Từng cái cột nhà, thậm chí đến từng cái cây trong vườn cũng được mời uống một sừng rượu đại.

1981

(Nguyễn Huy Thiệp - Truyện ngắn Nguyễn Huy Thiệp, NXB Văn học, Hà Nội, 2021, tr.19-22)

Chú thích:

(1) Sao Khun Lú - Nàng Úa: sao Hôm, sao Mai.

(2) Mớ nước: nguồn nước chảy từ núi.

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1. Xác định điểm nhìn trần thuật của văn bản.

Câu 2. Nêu những suy nghĩ của nàng E về đức tính dũng cảm.

Câu 3. Phân tích đặc điểm của ngôn ngữ nói trong đoạn trích sau:

Mọi người xôn xao, các bô lão bàn tán. Trưởng bản tức giận, mặt ông đỏ bừng như lửa:
 - Phải chứng minh! - Trưởng bản hét lên, ông đã nhìn thấy đôi mắt trù mền của E nhìn Hặc.
 - Ai tin mày! Ai bảo mày có đức tính trung thực? - Trưởng bản hỏi.
 - Then biết! - Hặc trả lời.
 - Cả con cũng biết! - E nói nghiêm trang.
 - Điên rồi! - Trưởng bản gầm lên. Ông nhìn sang các bô lão cầu cứu. Ông biết, người già bao giờ cũng tìm ra được lối thoát đơn giản cho mọi rắc rối trên đời.

Câu 4. Trình bày ý nghĩa của chi tiết kì ảo trong văn bản.

Câu 5. Qua văn bản, anh/chị hãy nêu thông điệp có ý nghĩa nhất đối với cuộc sống hôm nay và giải thích lí do (trình bày khoảng 5-7 dòng).

II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm)

Viết đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) phân tích nhân vật chàng Hặc trong văn bản ở phần Đọc hiểu.

Câu 2 (4,0 điểm)